

Kultura literacka a kultura audiowizualna

dr Roma Sendyka

Kurs dotyczy teorii wizualności w kontekście zjawisk literackich (tekstowych). Poszczególne tematy wykładów i spotkań seminaryjnych to:

- wizualność – zakres i znaczenie terminu (Svetlana Alpers, Hal Foster); audiowizualność współczesnej kultury (Marshall McLuhan, Stuart Hall)
- wzrok – konceptualizacja problemu (traktaty optyczne, „maszyny widzenia”, okularcentryzm kultury zachodniej (Martin Jay)
- filozofia spojrzenia (Maurice Merleau –Ponty, Jean Paul Sartre, Jacques Lacan)
- teorie perspektywy (perspektywa jako „forma symboliczna – Erwin Panofsky)
- kulturowe teorie patrzenia - „gaze” (Laura Mulvey, John Berger), krytyka przedstawień wizualnych w badaniach kulturowych (postkolonializm, feminizm, marksizm)
- terminy kulturowo i społecznie zorientowanych analiz dotyczących wizualności: *fetysz, idol, totem, spektakl, symulakra, panoptykon, reżim skopiczny, skopofilia, skopofobia, ikonoklazm, voyeurizm*
- teoria obrazu (*picture/image*), wizerunku, przejawu wizualnego; zwrot piktorialny i zwrot ikoniczny
- metodologie badań nad obrazem w tym zwłaszcza:

- Szkoła Instytutu Warburga

- antropologia obrazu (Hans Belting, David Freedberg) oraz

- visual culture studies (Nicolas Mirzoff, Jonathan Crary, James Elkins, Mieke Bal, Norman Bryson, W.J.T. Mitchell, Ernst van Alphen) oraz Bildwissenschaft (Gottfried Boehm, Horst Bredekamp)

- dyskurs i obraz (Georges Didi – Huberman)
- polityka i obraz (Jacques Rancière)
- badania interdyscyplinarne dotyczące związków literatury i sztuk wizualnych (komparatystyka intermedialna, translacja intersemiotyczna, problem obiektów hybrydycznych i synoptycznych); teoria intermediów (Dick Higgins)
- zjawiska z pogranicza literatury i sztuk audiowizualnych (np. poezja wizualna, sonorna, etnopoezja, happening, tekst w obrazie/obraz w tekście, adaptacja literatury, hiperfikcja, literackie gatunki polimedialne, ekfrazja i hypotypoza etc.)